

DOI 10.32782/city-development.2024.1-10

УДК 352.07:342.722](477)(081)

РОЗВИТОК МІСТА: КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ ТА СТРАТЕГІЇ

Павловський Сергій Анатолійович

доктор медичних наук, професор,
директор

КНДУ «Науково-дослідний інститут
соціально-економічного розвитку міста»

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4087-6256>

Могилевська Ольга Юріївна

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри економіки, підприємництва, менеджменту

Київський міжнародний університет

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8482-7950>

Поворозник Микола Юрійович

кандидат економічних наук,

перший заступник голови Київської міської державної адміністрації

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6345-4777>

Ціпоренко Сергій Юрійович

доктор медичних наук,

заступник директора

Центр первинної медико-санітарної допомоги № 2 Подільського району м. Києва

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2459-4005>

Анотація. Стаття присвячена вивченню питання розвитку міст як складової всього комплексу проблем, пов'язаних з переходом України до моделі сталого розвитку. Сьогодення вбачає у розвитку міста не тільки поєднання функцій житла, відпочинку і праці, але як компроміс між економічними, соціальними та екологічними процесами розвитку суспільства. Розвиток міста є складним та багатограним процесом, що потребує комплексного підходу та взаємодії різних сфер діяльності. Інвестиції в інфраструктуру, економіку, житлово-комунальне господарство, охорону навколишнього середовища та соціальну сферу сприяють сталому та збалансованому розвитку міста, підвищуючи його конкурентоспроможність та забезпечуючи високу якість життя для мешканців. Державна політика забезпечення безпеки розвитку міст має базуватися на сучасних підходах, що вироблені міжнародною спільнотою. Організовані ООН міжнародні конференції Хабітат визначали пріоритетні напрями розвитку територій, які показали свою ефективність. Для розробки ефективних механізмів реалізації державної політики забезпечення безпеки урбанізованих територій, важливим є виявлення властивостей сучасних стратегій розвитку міст та їх адаптації до вітчизняних реалій. Сталий розвиток міста це важливий крок до сталого розвитку країни та досягнення нею Цілей сталого розвитку. Виокремлено ключові стратегії та сучасні моделі розвитку міста, особливості стратегічного планування сталого розвитку міст та розроблено його складові для українських реалій з урахуванням зарубіжного досвіду, механізмів координації та інтеграційної політики. Сучасні моделі розвитку міста враховують широкий спектр факторів, включаючи економічні, екологічні, соціальні та технологічні аспекти. Запропоновано найбільш важливі сучасні моделі розвитку міста: смарт-місто, екологічно стійке місто, людиноцентричне місто, розумне місто та креативне місто.

Ключові слова: стратегії розвитку міста, стратегічне планування, сталий розвиток міст, цілі сталого розвитку, модель розвитку міста.

Актуальність проблеми. Питання розвитку міст є невід'ємною складовою всього комплексу проблем, пов'язаних з переходом України до моделі сталого розвитку. Сьогодення вбачає

у розвитку міста не тільки поєднання функцій житла, відпочинку і праці, але як компроміс між економічними, соціальними та екологічними процесами розвитку суспільства [1]. Розвиток

міста є складним та багатогранним процесом, що потребує комплексного підходу та взаємодії різних сфер діяльності. Інвестиції в інфраструктуру, економіку, житлово-комунальне господарство, охорону навколишнього середовища та соціальну сферу сприяють сталому та збалансованому розвитку міста, підвищуючи його конкурентоспроможність та забезпечуючи високу якість життя для мешканців.

Державна політика забезпечення безпеки розвитку міст має базуватися на сучасних підходах, що вироблені міжнародною спільнотою. Організовані ООН міжнародні конференції Хабітат визначали пріоритетні напрями розвитку територій, які показали свою ефективність [2]. Відповідно державна політика має базуватися на положеннях та рекомендаціях Хабітатів, а також враховувати сучасні стратегії та концепції розвитку міст, які сформовані та реалізовані в різних країнах світу. Для розробки ефективних механізмів реалізації державної політики забезпечення безпеки урбанізованих територій, важливим є виявлення властивостей сучасних стратегій розвитку міст та їх адаптації до вітчизняних реалій. Сталий розвиток міста це важливий крок до сталого розвитку країни та досягнення нею цілей сталого розвитку [3]. Відповідно стратегія «Стале місто» полягає у формуванні системи взаємодії між учасниками суспільних відносин, що ґрунтується на забезпеченні гармонізації соціальних, екологічних та економічних складових розвитку урбанізованих територій та забезпечує її сталий розвиток. Реалізація такої стратегії забезпечить досягнення Цілей сталого розвитку, які має досягти Україна до 2030 р. (подолання бідності; подолання голоду; міцне здоров'я та благополуччя; якісна освіта; гендерна рівність; чиста вода та належні санітарні умови; доступна і чиста енергетика; гідна праця та економічне зростання; промисловість, інновації та інфраструктура; скорочення нерівності; сталий розвиток громад та міст; відповідальне споживання та виробництво; пом'якшення наслідків зміни клімату; збереження морських ресурсів; захист екосистем суші; мир справедливості та сильні інститути; партнерство заради сталого розвитку) [4].

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблемі розвитку міста та застосування механізмів стратегічного планування присвячені праці таких авторів, як С.І. Бандур, С.В. Богачов, Б.М. Данилишин, А.Ю. Дмитренко, А.О. Коваленко, В.І. Куценко, А.А. Максук, М.В. Підмогильний та інших. Питання стратегії міст викладені в працях зарубіжних вчених: Ч. Лендрі, Дж. Хокінс, Р. Флорида, Дж. Джейкобс, Е. Глейзер, Дж. Порфіріо, Т. Каріло, Л. Моніко, П. Колінз і Дж. Канінгхем та інші. Проблематика розвитку

міст постійно перебуває в полі зору дослідників академічних і галузевих наукових установ та провідних вищих навчальних закладів України. Потребують вивчення сучасні процеси розвитку міст в Україні на фоні світових тенденцій та з врахуванням Цілей сталого розвитку, а також не вирішені проблеми стратегічного планування сталого розвитку міст в контексті конституційних засад поєднання централізації та децентралізації у здійсненні державної влади.

Мета статті: виокремлення ключових стратегій та сучасних моделей розвитку міста, особливостей стратегічного планування сталого розвитку міст та розробка його складових для українських реалій з урахуванням зарубіжного досвіду, механізмів координації та інтеграційної політики; створення моделі *Розумного міста* та з'ясування причинно-наслідкових зв'язків його компонентів.

Результати дослідження. Міста є важливими центрами економічного, соціального та культурного життя. Процес їхнього розвитку визначається комплексом факторів, включаючи економічну стабільність, інфраструктуру, житлово-комунальне господарство, охорону навколишнього середовища та соціальну сферу. Розглянемо ключові аспекти та стратегії розвитку міста.

Інфраструктура. Інфраструктура є фундаментом для стабільного функціонування міста. Створення та підтримка якісної транспортної системи, енергетичних мереж, водопостачання та каналізації є ключовими завданнями. Інвестиції в розвиток інфраструктури сприяють залученню нових інвесторів та підвищенню якості життя мешканців.

Економічний розвиток. Створення сприятливих умов для бізнесу та інвестицій є важливим аспектом розвитку міста. Розвиток підприємництва, підтримка малих та середніх підприємств, створення інноваційних кластерів сприяють економічному зростанню та зниженню безробіття.

Житлово-комунальне господарство. Надання якісних та доступних житлових умов є важливою складовою розвитку міста. Будівництво та реконструкція житлового фонду, розвиток інфраструктури житлових районів та забезпечення доступності комунальних послуг є ключовими завданнями міської влади.

Охорона навколишнього середовища. Збереження природних ресурсів та зменшення впливу на навколишнє середовище є важливими завданнями для сталого розвитку міста. Реалізація програм з енергоефективності, розвиток велоінфраструктури, впровадження сортування та переробки відходів сприяють створенню здорового та екологічно безпечного міського середовища.

Соціальна сфера. Забезпечення доступу до освіти, охорони здоров'я, культурних та розважальних послуг є важливою складовою соціального розвитку міста. Розбудова освітньої та медичної інфраструктури, підтримка культурних та спортивних заходів сприяють підвищенню якості життя мешканців.

Концепція сталого розвитку була введена в 1972 році на Конференції ООН з питань навколишнього середовища людини у Стокгольмі. Це визначення також використовувалося в 1992 році під час Конференції ООН з навколишнього середовища та розвитку у Ріо-де-Жанейро, яка затвердила Порядок денний на XXI століття з метою просування сталого розвитку населених пунктів; він був використаний у 1996 році під час Хабітат II [2]. Сталий розвиток як концепція є відповіддю на виклики, з якими стикаються міські території, такі як глобалізація, децентралізація та швидке зростання населення. Ці зміни торкаються таких питань, як економіка, соціальні умови та навколишнє середовище. Сталий розвиток має на меті вирішення економічних, соціальних проблем, проблеми навколишнього середовища та управління в міському середовищі. Однак чітке визначення або концептуалізація «сталого розвитку» (яка має понад 200 визначень) все ще нечітка [5]. Існує дві категорії стійкості в міській місцевості, а саме: міська стійкість або стійке місто та сталий розвиток міст або стала урбанізація. Терміни «міська стійкість» і «стале місто» можна використовувати для визначення належного використання ресурсів, захисту навколишнього природного середовища, найменше можливе використання невідновлюваних ресурсів, економічне зростання чи впевненість громади в собі [1, 6]. Сталий розвиток міст, як процес, створює баланс між економікою, навколишнім середовищем і соціальним предметом першої необхідності та має чотири виміри, а саме; соціальні, економічні, екологічні та інституційні чи управлінські аспекти [7]. Світовий Банк (2000) описав процес досягнення сталого розвитку в містах, зазначивши, що місто має бути придатним для життя, конкурентоспроможним, належним чином керованим і банківським. Іншими словами, для цього міста повинні бути притаманні соціальний та економічний прогрес, не завдаючи шкоди природі та навколишньому середовищу. Такого балансу можна досягти за допомогою інтелектуальної системи, яка поєднує вищевказані аспекти. Міське планування є традиційним інструментом для досягнення балансу між цими різними аспектами, та сприяння взаємодії між міськими планувальниками, офіційними особами та місцевою громадою [8]. Міське планування відіграє ключову роль

у сталому розвитку міст. Мета сталого розвитку міста – це створення рівномірного балансу між економічними, екологічними, соціальними та управлінськими аспектами, щоб створити більш придатні умови для життя та продуктивності міста, селища та села [2]. Інструменти містобудування використовуються для оцінки соціальних, економічних та екологічних наслідків міської політики. Вони дозволяють проводити систематичний аналіз відносин між соціальними, економічним та екологічним розвитком, що описує взаємну залежність між плануванням міста та сталим розвитком на стратегічному та операційному рівнях [9]. Таким чином, планування міста має базуватися на принципі стійкості, щоб досягти сталого розвитку міста. Світовий банк рекомендує зосередитися на врядуванні та розбудові потенціалу громад і міст для досягнення стійкості економіки, проте, досить слабкі рекомендації у досягненні екологічної стійкості. Існує ряд заходів, пов'язаних з охороною навколишнього середовища та економікою спрямованих на екологічну стійкість. Таким чином, сталий розвиток міста забезпечується певним рівнем стійкості, який має враховувати не тільки економічні, соціальні й управлінські аспекти, але й екологічні аспекти.

Отже, сталий розвиток міста – це комплексний підхід до планування та управління міськими територіями з урахуванням потреб сучасного суспільства, екологічних аспектів, економічного зростання та соціальної справедливості. Проте існують кілька ключових проблем, які можуть завдати шкоди сталому розвитку міст:

1. Забруднення довкілля: надмірний викид відходів, забруднення водою та ґрунту, а також низька якість повітря можуть шкодити якості життя мешканців і загрожувати здоров'ю.

2. Нестабільність транспортної системи: проблеми з транспортною системою, такі як затори, недостатня доступність громадського транспорту, небезпечність доріг тощо, можуть призвести до негативних екологічних та економічних наслідків.

3. Нерівність: у містах часто існує нерівність у доступі до освіти, здоров'я, житла та інших послуг. Це може призвести до подальшої соціальної відділеності та конфліктів.

4. Нестабільність економіки: міські економіки часто піддаються коливанням, що може призвести до нерівноваги у розвитку міста та зниження якості життя.

5. Неадекватне використання ресурсів: надмірне споживання енергії, води та інших ресурсів може призвести до їх вичерпання та негативно позначитися на сталому розвитку.

6. Неадекватне міське планування: неправильна забудова та розміщення інфраструктури може спричинити проблеми з безпекою, екологією та доступністю послуг.

7. Зміна клімату: зміни клімату можуть призвести до затоплень, спеки та інших небезпек для міст.

Розв'язання цих проблем вимагає комплексного підходу, який враховує потреби мешканців, екологічні аспекти та економічну стійкість. Це може включати в себе здійснення ефективних політик управління містом, активне використання зелених технологій, сприяння розвитку громадському транспорту, стимулювання економічної активності та забезпечення доступності послуг для всіх верств населення.

Сучасні моделі розвитку міста враховують широкий спектр факторів, включаючи економічні, екологічні, соціальні та технологічні аспекти. Ось деякі з найбільш важливих сучасних моделей розвитку міста:

Смарт-місто (Smart City). Ця модель спрямована на використання інформаційно-комунікаційних технологій для покращення якості життя мешканців, ефективного управління ресурсами та зниження екологічного впливу. Смарт-місто використовує різні системи автоматизації та моніторингу, такі як розумна мобільність, енергоефективність, моніторинг якості повітря, системи безпеки тощо.

Екологічно стійке місто (Eco-Friendly City). Ця модель ставить перед собою завдання зменшення вуглецевого викиду, оптимізацію використання природних ресурсів та збереження природного середовища. Екологічно стійке місто спрямоване на розвиток зелених зон, використання відновлюваних джерел енергії, стимулювання велосипедної транспортної інфраструктури, впровадження систем сортування та переробки відходів тощо.

Людиноцентричне місто (Human-Centered City). Ця модель акцентує увагу на потребах та благополуччі мешканців. Людиноцентричне місто визначається доступністю для людей з обмеженими можливостями, високою якістю медичного обслуговування, розвитком культурних та освітніх закладів, створенням безпечних та комфортних громадських просторів.

Розумне місто (Resilient City). Ця модель спрямована на здатність міста витримувати негативні впливи та адаптуватися до змін, таких як природні катастрофи, економічні кризи або терористичні загрози. Розумне місто включає в себе системи запобігання та управління кризовими ситуаціями, розвиток інфраструктури для швидкого відновлення після кризи та підвищення рівня готовності міста до небезпеки.

Креативне місто (Creative City). Ця модель спрямована на стимулювання творчості, інновацій та культурного розвитку. Креативне місто привертає творчі таланти, розвиває культурні та мистецькі індустрії, створює умови для розвитку стартапів та підприємництва в сфері інновацій.

Ці моделі розвитку міста часто комбінуються та адаптуються відповідно до конкретних потреб та можливостей кожного міста. Вони сприяють створенню більш сталого, ефективного та комфортного середовища для його мешканців.

Ми зупинилися на вивченні моделі Розумного міста та виділили наступні компоненти, які впливають на його розвиток – міське регулювання, державне управління, управління підприємствами та участь громадськості. Як показали дослідження, компонент регулювання міста безпосередньо впливає як на компонент державного управління так і на компоненти управління підприємством та участь громадськості. Серед важливих компонентів слід виокремити додатково технологічну інфраструктуру, управління, розумне співтовариство та інноваційна економіка, інтеграція яких є запорукою успішного Розумного міста. Ми використовували метод інтерв'ю та обговорення у фокус-групах. Для цього ми створили експертну групу із дев'яти осіб – три експерта – доктори наук з публічного управління та адміністрування; три експерта – голови районних у місті Києві державних адміністрацій, три експерта – директори бізнес компаній. У фокус-групу ввійшли також дев'ять осіб із зазначених вище категорій. Опитуванню підлягали керівники комунальних та некомунальних підприємств міста Києва – 543 особи. Опитувальник дозволяв оцінити відповідь за 5-бальною шкалою Лайкерта, яка надає відповідні варіанти для респондентів. Попередньо запропонована нами анкета досліджувалася на 25 респондентах з метою оцінки анкети та визначення якості інструменту шляхом вивчення індексу відповідності предметів і цілей, а також для визначення дискримінаційної сили для запитань контрольного списку та запитань рейтингової шкали з використанням стандартного відхилення, а також для запитань рейтингової шкали за допомогою кореляційного аналізу. Надійність анкети також оцінювали за допомогою альфа Кронбаха, який вимірює внутрішню узгодженість пунктів анкети. Встановлена задовільна загальна надійність інструменту опитування на рівні 0,850. Таким чином, дослідження проведено після виконання всіх необхідних припущень з дотриманням вимог щодо надійності та конструктивної валідності опитувальника. Для належного збору вибірових даних прийнято метод випадкової вибірки. Респондентам

було розповсюджено анкети через гугл-форму, електронні листи, ознайомлено протягом відвідування. Завдяки цьому, встановлено, що 247 заповнених анкет респондентів виявилися з рівнем відповіді приблизно 53 %. Серед усіх опрацьованих анкет визнано придатними 212, які було використано для обробки. Отримані дані аналізувалися за допомогою статистичного пакету для соціальних наук статистичного аналізу даних (IBM SPSS Statistics) версії 26.0. Внутрішня узгодженість (надійність) серед елементів визнана задовільною. Описову статистику, таку як середні значення та стандартні відхилення, використовували для узагальнення та опису даних, тоді як інференційну статистику, таку як t-тести та дисперсійний аналіз використовували для перевірки гіпотез дослідження. Глибинні інтерв'ю та контент-аналіз експертів щодо моделі структурного рівняння для розвитку Розумного міста підтвердили значущість наступних компонентів: міське регулювання, державне управління, управління підприємством та участь громадськості (загальний рівень значущості склав $4,52 \pm 0,24$ – високий рівень), тому ці компоненти були включені у модель структурного рівняння для розвитку Розумного міста. Було встановлено, що участь громадськості впливає на міське регулювання зі стандартизованою вагою регресії 0,62, статистично значущою на рівні 0,001, з $R^2 = 0,89$ і дисперсією 0,03; на державне управління – зі стандартизованою регресійною вагою 0,61, статистично значущою на рівні 0,001, з $R^2 = 0,88$ і дисперсією 0,023.

Серед складових міського регулювання виокремимо – плани чіткого розвитку міста (стандартизована регресійна вага 0,59, статистично значуща на рівні 0,001, $R^2 = 0,54$, дисперсія 0,30); створення цифрових економічних зон (стандартизована регресійна вага 0,69, статистично значуща на рівні 0,001, $R^2 = 0,61$, дисперсія 0,31); законодавство щодо сприяння використанню відновлюваної енергії (стандартизована регресійна вага 0,70, статистично значуща на рівні 0,001, $R^2 = 0,48$, дисперсія 0,28); покращення роботи транспортної системи (стандартизована регресійна вага 0,71, статистично значуща на рівні 0,001, $R^2 = 0,38$, дисперсія 0,29). Після модифікації моделі було виявлено, що ймовірність хі-квадрат становила 0,053, що більше ніж 0,05. Відносний хі-квадрат становив 0,980, що менше 2,00. Індекс відповідності становив 0,936, що перевищує 0,90,

середня квадратична помилка апроксимації становила 0,014, що менше ніж 0,08. Отже, можна зробити висновок, що всі чотири статистичні значення відповідали критеріям оцінки. Таким чином, модель структурного рівняння для розвитку Розумного міста узгоджується з емпіричними даними. Вивчення причинно-наслідкового зв'язку встановило, що компонент міського регулювання має прямий вплив на компонент державного управління ($p < 0,001$, стандартизована регресійна вага 0,41), на управління підприємством ($p < 0,001$, стандартизована регресійна вага 0,39) та на участь громадськості ($p < 0,001$, стандартизована регресійна вага 0,76).

Таким чином, модель структурного рівняння, розроблена в цьому дослідженні, показує, що компонент міського регулювання має найвищий прямий вплив на компонент участь громадськості та значний вплив на компоненти управління підприємством та державного управління.

Висновки.

1. На процес розвитку міст впливають такі аспекти, як інфраструктура, економічний розвиток, житлово-комунальне господарство, охорона навколишнього середовища, соціальна сфера.

2. Сучасні процеси розвитку міст в Україні потребують вивчення на фоні світових тенденцій з врахуванням цілей сталого розвитку так як не вирішені проблеми стратегічного планування сталого розвитку міст в контексті конституційних засад поєднання централізації та децентралізації у здійсненні державної влади.

3. Сталий розвиток міста – це комплексний підхід до планування та управління міськими територіями з урахуванням потреб сучасного суспільства, екологічних аспектів, економічного зростання та соціальної справедливості.

4. Існують ключові проблеми, які можуть завдати шкоди сталому розвитку міст: забруднення довкілля, нестабільність транспортної системи, нестабільність економіки, неадекватне використання ресурсів, неадекватне міське планування, зміна клімату. Розв'язання цих проблем вимагає комплексного підходу, який враховує потреби мешканців, екологічні аспекти та економічну стійкість.

5. Запропоновано сучасні моделі розвитку міст.

6. Встановлено, що компонент міського регулювання має найвищий прямий вплив на компонент участь громадськості та значний вплив на компоненти управління підприємством та державного управління.

Бібліографічний список:

1. Bednarska-Olejniczak D., Olejniczak J., Svobodová L. Towards a Smart and Sustainable City with the Involvement of Public Participation. The Case of Wrocław. *Sustainability*. 2019. № 11(2). DOI: <https://doi.org/10.3390/su11020332>
2. United Nations Conference on Human Settlements (Habitat II). Istanbul Turkey) 3-14 June 1996. Distr. General A/Conf.165/14 7 August 1996. URL: <https://www.un.org/ruleoflaw/wp-content/uploads/2015/10/istanbul-declaration>
3. Dai Y., Hasanefendic S., Bossink B. Systematic literature review of the smart city transformation process: The role and interaction of stakeholders and technology. *Sustainable Cities and Society*. 2024. No. 101. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.scs.2023.105112>
4. Цілі Сталого Розвитку: Україна (національна доповідь). Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. 2017. 176. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/natsionalna-dopovid-csr-Ukrainy>
5. Rasoolimanesh S.M., Badarulzaman N., Jaafar M. Achievement to Sustainable Urban Development using City Development Strategies: A Comparison between Cities Alliance and the World Bank definitions. *Journal of Sustainable Development*. 2011. No. 4(5). P. 151–166. DOI: <https://doi.org/10.5539/jsd.v4n5p151>
6. Liu B., Pan X. Green finance, energy transition, and natural resources of real estate sector: driving eco-sustainability and sustainable economic growth. *Economic Change and Restructuring*. 2024. No. 57(2). DOI: <https://doi.org/10.1007/s10644-024-09602-3>
7. Ren S., Li Y., Peng Z. et al. Developing an Urban Environment Examination System by Incorporating Construction, Economic, Environmental, Cultural and Development Dimensions. *Sustainability*. 2024. No. 16(7). DOI: <https://doi.org/10.3390/su16073065>
8. Doiron D., Setton E., Syer J. et al. HealthyPlan.City: A Web Tool to Support Urban Environmental Equity and Public Health in Canadian Communities. *Journal of Urban Health*. 2024. DOI: <https://doi.org/10.1007/s11524-024-00855-x>
9. Bibri S. A. Approaches to Futures Studies: A Scholarly and Planning Approach to Strategic Smart Sustainable City Development. In book: Smart Sustainable Cities of the Future. 2018. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-319-73981-6_11
10. Suyanto S., Krisprimandoyo D.A., Ayu R. et al. Erni Jusnitaustainable Development Planning of Surabaya City: Pursuing Inclusive and Sustainable Growth. *Journal of Business Management and Economic Development*. 2023. No. 2(01). P. 215–240. DOI: <https://doi.org/10.59653/jbmed.v2i01.393>

References:

1. Bednarska-Olejniczak D., Olejniczak J., Svobodová L. (2019) Towards a Smart and Sustainable City with the Involvement of Public Participation. The Case of Wrocław. *Sustainability*, no. 11(2). DOI: <https://doi.org/10.3390/su11020332>
2. United Nations Conference on Human Settlements (Habitat II). Istanbul Turkey) 3-14 June 1996. Distr. General A/Conf.165/14 7 August 1996. Available at: <https://www.un.org/ruleoflaw/wp-content/uploads/2015/10/istanbul-declaration>
3. Dai Y., Hasanefendic S., Bossink B. (2024) Systematic literature review of the smart city transformation process: The role and interaction of stakeholders and technology. *Sustainable Cities and Society*, no. 101. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.scs.2023.105112>
4. Tsili Staloho Rozvytku: Ukraina (natsionalna dopovid). Ministerstvo ekonomichnoho rozvytku i torhivli Ukrainy. (2017). 176. Available at: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/natsionalna-dopovid-csr-Ukrainy>
5. Rasoolimanesh S. M., Badarulzaman N., Jaafar M. (2011) Achievement to Sustainable Urban Development using City Development Strategies: A Comparison between Cities Alliance and the World Bank definitions. *Journal of Sustainable Development*, no. 4(5), pp. 151–166. DOI: <https://doi.org/10.5539/jsd.v4n5p151>
6. Liu B., Pan X. (2024) Green finance, energy transition, and natural resources of real estate sector: driving eco-sustainability and sustainable economic growth. *Economic Change and Restructuring*, no. 57(2). DOI: <https://doi.org/10.1007/s10644-024-09602-3>
7. Ren S., Li Y., Peng Z. et al. (2024) Developing an Urban Environment Examination System by Incorporating Construction, Economic, Environmental, Cultural and Development Dimensions. *Sustainability*, no. 16(7). DOI: <https://doi.org/10.3390/su16073065>
8. Doiron D., Setton E., Syer J. et al. (2024) HealthyPlan.City: A Web Tool to Support Urban Environmental Equity and Public Health in Canadian Communities. *Journal of Urban Health*. DOI: <https://doi.org/10.1007/s11524-024-00855-x>
9. Bibri S. A. (2018) Approaches to Futures Studies: A Scholarly and Planning Approach to Strategic Smart Sustainable City Development. In book: Smart Sustainable Cities of the Future. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-319-73981-6_11
10. Suyanto S., Krisprimandoyo D. A., Ayu R. et al. (2023) Erni Jusnitaustainable Development Planning of Surabaya City: Pursuing Inclusive and Sustainable Growth. *Journal of Business Management and Economic Development*, no. 2(01), pp. 215–240. DOI: <https://doi.org/10.59653/jbmed.v2i01.393>

CITY DEVELOPMENT: KEY ASPECTS AND STRATEGIES

Serhii Pavlovskyi

Doctor of Medical Sciences, Professor,
Director

Communal Research Institute

«Research Institute of Socio-Economic City Development»

Olga Mohylevska

Doctor of Economic Sciences, Professor,
Head of Economics, Entrepreneurship, Management Department
Kyiv International University

Mykola Povoroznyk

Candidate of Economic Sciences,
First Deputy Head of the Kyiv City State Administration

Serhii Tsiporenko

Doctor of Medical Sciences,
Deputy Director of the Center for Primary Health Care No. 2 of Kyiv

Summary. The article is devoted to the study of the issue of urban development as a component of the entire complex of problems related to Ukraine's transition to a model of sustainable development. Today sees the development of the city not only as a combination of the functions of housing, recreation and work, but as a compromise between the economic, social and ecological processes of the development of society. The development of the city is a complex and multifaceted process that requires a comprehensive approach and interaction of various spheres of activity. Investments in infrastructure, economy, housing and communal services, environmental protection and the social sphere contribute to the sustainable and balanced development of the city, increasing its competitiveness and ensuring a high quality of life for residents. The state policy of ensuring the security of urban development should be based on modern approaches developed by the international community. The international Habitat conferences organized by the UN determined the priority directions for the development of territories that have shown their effectiveness. In order to develop effective mechanisms for the implementation of the state policy of ensuring the security of urbanized territories, it is important to identify the properties of modern city development strategies and their adaptation to domestic realities. The sustainable development of the city is an important step towards the sustainable development of the country and its achievement of the Sustainable Development Goals. Results. The key strategies and modern models of the city's development, the features of strategic planning of sustainable urban development are highlighted, and its components are developed for Ukrainian realities, taking into account foreign experience, coordination mechanisms and integration policy. Practical significance. Modern models of city development take into account a wide range of factors, including economic, environmental, social and technological aspects. The most important modern models of city development are proposed: smart city, ecologically sustainable city, human-centric city, smart city and creative city.

Key words: city development strategies, strategic planning, sustainable urban development, sustainable development goals, city development model.

Стаття надійшла до редакції 01.05.2024